

Wetsvoorstel verplichte arbeidsongeschiktheidsverzekering zelfstandigen te ongericht en te benauwend voor zelfstandig ondernemers

ONL voor Ondernemers heeft het conceptwetsvoorstel voor de verplichte arbeidsongeschiktheidsverzekering onder de loep genomen. Hieruit zijn een aantal cruciale kritiekpunten uitgekomen, die wat ONL betreft een redelijke invoering van zo'n impactvol stelsel onmogelijk maken.

Eerst opvolger Wet DBA, daarna aanvullende voorzieningen voor zelfstandig ondernemer

ONL voor Ondernemers is allereerst zeer kritisch op de reikwijdte en doelgroep van het wetsvoorstel. Deze strookt niet met de gestelde doelen van de voorgestelde maatregel. In het wetsvoorstel en de onderliggende Memorie van Toelichting (MvT) wordt steeds gesproken over 'de zelfstandige'. Zowel als het gaat om het doel en de doelgroep. In hoofdstuk 4 'Kring van verzekerden' uit de MvT wordt er geconcludeerd dat er geen wettelijke definitie is van 'de zelfstandige' is. Er wordt met het oog op uitvoerbaarheid gekozen voor de ondernemer die winst uit de onderneming voor de inkomstenbelasting geniet (IB-ondernemer). In het voorstel wordt vervolgens geen verder onderscheid gemaakt wat voor ondernemer dit betreft. Hierbij wordt zelfs afgeweken van het advies van de Stichting voor de Arbeid en wordt ook de IB-ondernemer met personeel (bijv. via een eenmanszaak) onder de kring van verzekerden geschaard. Uitvoeringstechnische bezwaren hebben tot de conclusie geleid dat een onderscheid maken tussen IB-ondernemers met of zonder personeel teveel complexiteit teweeg brengt, waardoor de uitvoerbaarheid onder druk komt te staan.

ONL voor Ondernemers vreest met invoer van dit publieke verzekeringsstelsel voor een te benauwende situatie voor (zelfstandig) ondernemers, waardoor veel ondernemers zich ongewild moeten committeren aan het publieke stelsel, wat niet of onvoldoende op hen van toepassing is. Volgens ONL is het van belang om eerst duidelijk te krijgen wat een zelfstandig ondernemer is, waarbij er wordt getoetst aan heldere ondernemerscriteria zoals een KvK-inschrijving, aantal opdrachtgevers, winstverwachting en het aangaan van ondernemersrisico's ten aanzien van omzet en aansprakelijkheid. De regering heeft hier inmiddels al stappen in ondernomen door een voorstel in te dienen ter vervanging van de huidige wet DBA, de Wet Verduidelijking Beoordeling Arbeidsrelaties en Rechtsvermoeden ligt nu bij de Raad van State. Door middel van deze wetgeving moet duidelijk worden wie écht (zelfstandig) ondernemer is en waar er sprake is van een arbeidsrechtelijk dienstverband. Pas als hier duidelijkheid over is kunnen bijkomende middelen en diensten worden opgetuigd, zoals een arbeidsongeschiktheidsverzekering.

Een zelfstandig ondernemer kiest bewust voor het ondernemerschap en aanvaardt daarmee de risico's die hierbij komen kijken. Een van die risico's is arbeidsongeschiktheid. Indien een zelfstandig ondernemer middels het voeren van zijn onderneming niet in staat is om voldoende voorzieningen ten aanzien van arbeidsongeschiktheid te organiseren, kunnen er vraagtekens worden gesteld bij de levensvatbaarheid van zijn ondernemerschap en is werk op basis van een arbeidsrechtelijk dienstverband wellicht een meer verantwoorde keuze.

In het huidige voorstel wordt er een dusdanig generieke maatregel getroffen die veel zelfstandig ondernemers onnodig extra belast. ONL voor Ondernemers pleit er daarom voor om eerst meer

Stichting ONL voor Ondernemers

Westeinde 58 D | 2275 AG Voorburg | Tel: 085 00 71 369

KvK nummer: 58667296 | IBAN: NL86 INGB 0006 142355 | BTW nummer: 853131740B01

duidelijkheid te geven over wat een zelfstandig ondernemer is, en hier een geschikte voorziening voor te creëren als hier vervolgens voldoende draagvlak voor is.

Geef zelfstandig ondernemers meer vrijheid bij opt-out mogelijkheden

Indien de overheid een beter vangnet wil creëren voor zelfstandig ondernemers die arbeidsongeschikt raken, moeten er ook voldoende mogelijkheden zijn om via een zogeheten 'opt-out' af te zien van deze regeling. Als (zelfstandig) ondernemer aanvaard je de risico's die bij het ondernemerschap horen, waaronder arbeidsongeschiktheid. Indien er een collectief stelsel wordt ingevoerd moet er voldoende mogelijkheid zijn om een zelf arbeidsongeschiktheidsvoorziening te verzorgen. Dit is een belangrijke waarde van de vrijheid van ondernemerschap, waarbij een ondernemer niet teveel beperkingen of verplichtingen moet worden opgelegd.

In het huidige voorstel wordt zelfstandig ondernemers deze mogelijkheden onvoldoende geboden. In de MvT is op p. 10 een grafiek opgenomen waarin uiteen wordt gezet welke voorzieningen zelfstandigen nu al treffen tegen arbeidsongeschiktheid. Hieruit blijkt dat een flink percentage zichzelf al beschermt tegen onverwachte omstandigheden. Dit regelen zij via de waarde van een woning of bedrijf of via een zogenaamd broodfonds of schenkingskring. Veel ondernemers zetten daarnaast geld opzij, zodat zij dit kunnen aanwenden wanneer dit nodig is. Via de voorgestelde opt-out regeling kan een zelfstandig ondernemer echter alleen onder de publieke verzekering uit door middel van het afsluiten van een private verzekering. Daarbij is deze ondernemer nog steeds verplicht een stabiliteitsbijdrage te doen.

ONL voor Ondernemers vindt dat hiermee de zelfredzaamheid van de ondernemer wordt ondermijnd en dit een te grote inbreuk is op de vrijheid van ondernemen. Indien een ondernemer op eigen initiatief, door eigen inzet en via eigen middelen zichzelf een arbeidsongeschiktheidsvoorziening kan bieden is het onredelijk om hen tot deelname aan een publieke voorziening te verplichten of hier indirect aan bij te laten dragen via de private voorziening. Hiermee maakt de ondernemer onnodige extra kosten, uit hoofde van solidariteit, die in het huidige voorstel kunnen oplopen tot bijna €2.500 per jaar.

Conclusie

Door het ontbreken van duidelijke kaders met betrekking tot de definitie van 'de zelfstandige' worden alle IB-ondernemers, ook die met personeel of zij die geen behoefte hebben aan een arbeidsongeschiktheidsverzekering, aan een collectief stelsel onderworpen. ONL voor Ondernemers vindt dit onwenselijk en pleit voor meer duidelijkheid voor de zelfstandig ondernemer. Zorg eerst voor een helder stelsel, op basis van objectieve ondernemerscriteria, als opvolger van de Wet DBA. Hiermee wordt de positie van kwetsbare schijnzelfstandigen verbeterd. Pas daarna kunnen er voorzieningen zoals een collectieve arbeidsongeschiktheidsverzekering worden opgetuigd, indien hier voldoende draagvlak voor is. Een voorwaarde voor zo'n voorziening is voldoende opt-out mogelijkheden, zodat de zelfstandig ondernemer in de gelegenheid is zelf een arbeidsongeschiktheidsvoorziening te verzorgen als hij dit wil. Hiermee wordt de ondernemer vrijgelaten in zijn ondernemerschap.

